

[Bertel Haarder]

fra oven. Går det godt, så kan andre følge eksemplet, og går det skidt, kan andre spare ulejligheden. Der er ikke meget godt at sige om det, der er kommet ovenfra i dansk skolepolitik. Til gengæld har det fået lov at gro nedefra.

Den lærer, der selv tror på sine mål og metoder, kan næsten altid vinde forældrenes tillid, og hvis læreren ikke kan vinde forældrenes tillid, så må hun vente med det nye, til det lykkes. Det er mit indtryk, at den danske lærerstand i det store og hele forstår dette og ønsker det sådan, og at der er bred enighed om, at skolen står og falder med forældrenes tillid. Og når jeg siger forældrene, så mener jeg vel at mærke de konkrete, forhåndenværende forældre, sådan som de er, og sådan som de tænker ude omkring i landets utallige skoledistrikter. Det er disse forældres tillid, skolens medarbejdere må vinde, uanset om nogen finder visse forældres meninger utidssvarende, traditionelle eller forældede.

Det er ikke tilfældigt, jeg fremfører disse centrale, ja, fundamentale betragtninger. Man skulle ganske vist tro, at det var alment accepterede grundsætninger for en folkestyret skole i Grundtvigs fædreland, men der er netop i denne måned – tilmed fra yderst officielt hold – blevet affyret et sådant grundskud mod dansk skolefrihedstradition, at et gammelt dansk demokratisk parti som venstre nødvendigvis må tage til genmæle og råbe gevalt. Jeg tænker selvfølgelig på ministerens centrale uddannelsesråd, som består af ministerens håndplukkede venner samt organisationsrepræsentanter og udvalgte embedsmænd. Uddannelsesrådets rapport, U 90, foreslår obligatoriske børnehaveklasse og 13 års ideologisk samfundsopdragelse med undervisning også i rent private anliggender som familieliv og fritidsliv, hvorved der her i landet skulle skabes, hvad udvalget selv kalder hele mennesker, det vil sige mennesker skabt i udvalgets eget socialdemokratiske billede, med alle de gængse lyserøde fordomme det indebærer.

Uddannelsesrådets frihedsbegreb fremgår bl. a. af følgende citat:

»Vi opstiller som mål, at alle på frivillig basis fastholdes i et 12-årigt og senere 13-årigt uddannelsesforløb.«

Man vil altså fastholde de unge på frivillig basis. Det er en fantastisk, men desværre typisk passage.

Over for dette meget farlige og over for denne forvrøvede tankegang vil venstre fastholde, at det skal være lysten og motivationen, der driver værket, og at skoletrætte unge skal have lov at gå ud af skolen. Til gengæld skal der være gode gratis undervisningstilbud og tilbud om støtte til dem, der senere fortryder, at de afbrød skolegangen. Løsenet skal være frivillighed og levende vekselvirkning mellem uddannelserne og virkeligheden uden for institutionerne. Skolens voksende disciplinproblemer vil vokse lærerne over hovedet, hvis man skal have endnu flere til at sidde mere eller mindre mod deres vilje på skolebænkene.

I modsætning til det centrale uddannelsesråd tror venstre på de unge, og vi tror på forældrene. Vi mener, at centralt ideologisk formynderi er uforeneligt med fundamentale demokratiske frihedsbegreber. Uddannelsesrådet afslører sit sande diktatoriske og formynderiske væsen på siderne 184 og 185, hvor der bl. a. står – og her skal man høre godt efter:

»Vi mener, at uddannelse må bygge på den erkendelse, at der sker en udvikling, som nødvendiggør, at børn og unge frigøres fra en række traditionelle forestillinger, som bl. a. også findes hos forældrene.«

Som eksempel nævnes »utidssvarende seksualopdragelse og et forældet kønsrollemønster og andre utiladelige opfattelser.«

Man kan levende forestille sig, hvorledes måbende forældre for eftertiden andægtigt og underdanigt skal bøje sig for den visdom, som børnene kommer hjem med fra en skole, der lydigt optræder som redskab for en ideologisk elite.

Lad mig sige det, så ingen kan misforstå det: venstre vil hermed afvise og forkaste denne rapport og frakende det centrale uddannelsesråd enhver evne til på disse felter at rådgive regering og folketing på en måde, der er et folkestyre værdigt, og som er i pagt med frihedslinjen i dansk skolepolitik. Rådet foragter tilsyneladende folket og forråder fundamentet for folkestyret og dets folkestyrede skole. Der går desværre en lige linje fra rådets åndshovmod til ministerens egne fortællelser i den socialdemokratiske kaffeklub, og for enden af denne linje ligger den totali-